

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 2/2021**

De wet die het opslaan van vingerafdrukken op identiteitskaarten verplicht is niet strijdig met het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van artikel 27 van de wet van 25 november 2018, dat voorziet in het integreren van het digitale beeld van twee vingerafdrukken in de identiteitskaart.

Volgens het Hof wordt de inmenging die de maatregel met zich meebrengt in het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens, redelijk verantwoord door het doel identiteitsfraude te bestrijden. Zij heeft daarenboven geen onevenredige gevolgen voor de rechten van de betrokken personen, rekening houdend met de voorziene waarborgen. Bij de bestreden bepaling wordt immers geen centraal register van de vingerafdrukken van alle houders van een identiteitskaart ingevoerd. De autoriteiten die gemachtigd zijn om die gegevens te lezen, worden limitatief opgesomd. Voor het overige staat het aan de uitvoerende macht de noodzakelijke technische maatregelen te nemen om de beveiliging van de gegevens te verzekeren.

Het Hof is van oordeel dat het niet noodzakelijk is om aan het EU Hof van Justitie prejudiciële vragen te stellen over de geldigheid van de verordening (EU) 2019/1157, die voorziet in een analoge maatregel op Europees niveau, noch over de uitlegging van het recht van de Unie.

1. Context van de zaken

Bij het Hof werden vijf beroepen ingesteld tot vernietiging van artikel 27 van de wet van 25 november 2018 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het Rijksregister en de bevolkingsregisters. Die beroepen werden ingesteld door de « Parti Libertariens », de vzw's « Liga voor Mensenrechten » en « Ligue des droits humains » en verschillende particulieren. De verzoekende partijen zijn van mening dat de bestreden bepaling die voorziet in het integreren van het digitale beeld van twee vingerafdrukken in de identiteitskaart, het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens schendt.

Enkele maanden later werd de verordening (EU) 2019/1157 van 20 juni 2019 « betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten van burgers van de Unie [...] » aangenomen, die voorziet in een gelijkaardige maatregel op Europees niveau. De verordening is in werking getreden op 1 augustus 2019 en zal van toepassing zijn vanaf 2 augustus 2021.

2. Onderzoek door het Hof

2.1. Ten aanzien van de ontvankelijkheid

De bestreden bepaling is van toepassing op alle Belgen van minstens 12 jaar. Zij raakt de situatie van de particuliere verzoekende partijen dus rechtstreeks en ongunstig, zodat hun beroepen ontvankelijk zijn. Het feit dat de verordening (EU) 2019/1157 intussen in werking is getreden, verandert daar niets aan.

Naar aanleiding van het onderzoek van de ontvankelijkheid van verschillende middelen die door de verzoekende partijen zijn aangevoerd, is het Hof van oordeel dat **de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) de wetgever niet ertoe verplicht een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit te voeren wanneer hij een wet opstelt die voorziet in een verwerking van gegevens die waarschijnlijk een hoog risico inhoudt** voor de rechten van de betrokken personen, voor zover een dergelijke effectbeoordeling plaatsvindt vóór de eigenlijke verwerking. De grief die is afgeleid uit de ontstentenis van een dergelijke effectbeoordeling door de wetgever, moet dus worden verworpen.

2.2. Ten gronde

2.2.1. Het nemen van vingerafdrukken en het bewaren van het digitale beeld ervan op de identiteitskaart, met inbegrip van de technische aspecten (B.18-B.36)

De verzoekende partijen doen gelden dat de inmenging in de rechten van de betrokken personen die de bestreden bepaling met zich meebrengt, niet voldoende precies is beschreven. Zij zou bovendien niet noodzakelijk zijn en onevenredige gevolgen met zich meebrengen.

Volgens het Hof brengt de bestreden bepaling een **inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens** met zich mee (artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de EU). Zij **streeft** evenwel **legitieme doelstellingen na**, namelijk het versterken van de **strijd tegen identiteitsfraude** en het **voorkomen van misdrijven met betrekking tot die fraude**. Daarenboven wordt bij die bepaling de verordening (EU) 2019/1157 vervroegd ten uitvoer gelegd, die eveneens strekt tot « het versterken van beveiliging en het vergemakkelijken van het vrij verkeer voor burgers van de Unie en hun familieleden ». Het Hof verwijst naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 oktober 2013, [Schwarz t. Stadt Bochum](#), waarbij dat Hof de Europese verordening geldig heeft verklaard die in een analoge maatregel voor de paspoorten voorziet.

Het Hof is van oordeel dat de bestreden bepaling **geschikt** is om die doelstellingen te verwezenlijken, aangezien de opname van vingerafdrukken het risico vermindert op vervalsing en frauduleus gebruik van identiteitskaarten en de taak vergemakkelijkt van de autoriteiten aan de grenzen om de authenticiteit ervan te onderzoeken.

Het Hof stelt vast dat **de bestreden bepaling de volgende aspecten vaststelt** : 1) de beoogde gegevens, namelijk het digitale beeld van twee vingerafdrukken, 2) de maximumtermijn gedurende welke die gegevens mogen worden bewaard met het oog op de aanmaak en de afgifte van de identiteitskaart (3 maanden), waarna de gegevens definitief moeten worden vernietigd, en 3) de instanties die ertoe gemachtigd zijn de vingerafdrukken te lezen. De bestreden bepaling voorziet er ook in dat de gegevens daarna **alleen op de identiteitskaart** worden opgeslagen en dat zij uitsluitend elektronisch kunnen worden gelezen. Vervolgens **betreft de delegatie aan de Koning beperkte aspecten**. De maatregel is dus **voldoende voorzienbaar** voor de betrokken personen.

Het Hof merkt op dat identiteitskaarten vaak worden gebruikt om te reizen binnen de Unie, en zelfs daarbuiten, of om een paspoort te verkrijgen. **Een zekere analogie tussen paspoorten en identiteitskaarten is toegestaan, maar de noodzakelijkheids- en evenredigheidstoets dient strikter te zijn voor identiteitskaarten**, gelet op het belang ervan in het dagelijks leven en het verplichte karakter ervan. Bij de toetsing van de noodzakelijkheid en de evenredigheid van de maatregel houdt het Hof rekening met het voormeld arrest [Schwarz t. Stadt Bochum](#).

Het Hof stelt vast dat de bestreden bepaling **de essentiële inhoud van de betrokken rechten niet raakt**. Het merkt in dat verband op dat **de bestreden bepaling geen centraal register van de vingerafdrukken van alle houders van een identiteitskaart instelt**, maar enkel voorziet in het integreren van het digitale beeld van de vingerafdrukken in de identiteitskaart. Volgens het Hof staat het aan de bevoegde rechter na te gaan of de Koning, bij de uitvoering van de delegaties die hem zijn verleend, de adequate technische en organisatorische maatregelen heeft genomen met het oog op de beveiliging van de gegevens. Onder dat voorbehoud **is het door de verzoekende partijen aangekaarte risico op misbruik niet voldoende uitgesproken**.

2.2.2. Het gecentraliseerd bewaren van de vingerafdrukken met het oog op de aanmaak en de afgifte van de identiteitskaart (B.37-B.39)

De verzoekende partijen bekritiseren het gecentraliseerd bewaren van de vingerafdrukken met het oog op de aanmaak en de afgifte van de identiteitskaart, aangezien dat niet nodig zou zijn en de integriteit en de vertrouwelijkheid van de gegevens niet zouden worden gewaarborgd.

Het Hof is van oordeel dat **het centraliseren van de vingerafdrukken met het oog op de aanmaak en de afgifte** van de identiteitskaart, in plaats van een bewaring binnen elke gemeente, **verantwoord is om de veiligheid en de integriteit van de gegevens te waarborgen**. In dat opzicht is de maximumtermijn om de gegevens te bewaren, zijnde 3 maanden, niet klaarblijkelijk buitensporig. Voor het overige dient de Koning de adequate maatregelen te nemen met het oog op de beveiliging van de gegevens.

2.2.3. Het lezen van de vingerafdrukken (B.40-B.44)

Wat betreft de kritiek van de verzoekende partijen met betrekking tot het lezen van de vingerafdrukken, is het Hof van oordeel dat de concrete nadere regels voor dat lezen onder de uitvoering van de wet vallen, die tot de bevoegdheid van de Koning behoort. Daarenboven **mogen de instanties die gemachtigd zijn om de vingerafdrukken te lezen, ze niet opslaan**.

Volgens het Hof vloeit **het doeleinde van het lezen logisch voort uit het doel van de maatregel alsook uit de opdrachten die de gemachtigde instanties op zich nemen**. Aldus dient de bestreden bepaling redelijkerwijs in die zin te worden geïnterpreteerd dat zij het lezen door het met de grenscontrole belaste personeel enkel toestaat in het kader van de grenscontrole. De machtiging van de politiediensten is ook voldoende afgebakend. Bovendien is, **tijdens de fase van het aanmaken** en het afgeven van de identiteitskaart, het lezen van de gegevens **enkel met het oog op die aanmaak en die afgifte** toegestaan, hetgeen elke raadpleging van die gegevens door de politie uitsluit.

Wat betreft het door de verzoekende partijen aangevoerde risico op misbruik, is het Hof van oordeel dat **de instanties die ertoe gemachtigd zijn de vingerafdrukken te lezen, enkel daartoe gemachtigd zijn in het kader van de uitoefening van hun wettelijk beschreven functies**. Zij moeten zodoende de regels inzake bescherming van persoonsgegevens in acht nemen, onder het toezicht van de bevoegde rechter.

Ten slotte maakt de bestreden bepaling het niet mogelijk de gegevens te kruisen om een persoon te identificeren, aangezien de vingerafdrukken niet kunnen worden opgeslagen bij het lezen ervan. Daarenboven kunnen de vingerafdrukken niet worden gelezen buiten het medeweten van de betrokkene, aangezien de raadpleging ervan een rechtstreeks contact veronderstelt met de burger wiens identiteit wordt nagegaan.

3. Besluit

Het Hof **verwerpt** de beroepen. Aangezien het onderzoek van de grieven geen twijfel heeft doen rijzen over de geldigheid van een van de maatregelen van de bestreden bepaling die een equivalent heeft in de verordening (EU) 2019/1157 of over de uitlegging van het recht van de Unie, weigert het Hof om een prejudiciële vraag aan het HvJ te stellen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten of ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren of schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Sarah Lambrecht](#) | 02/500.12.83 | [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#)